

SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2025/2026 DO 2028/2029

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu		METODYKA BADAŃ NAUKOWYCH		
Nazwa jednostki realizującej przedmiot		Szkoła Doktorska Uniwersytetu Rzeszowskiego		
Typ przedmiotu (obowiązkowy, fakultatywny)		Obowiązkowy		
Rok/semestr		I rok/ I i II semestr		
Dyscyplina		Historia		
Język wykładowy		język polski		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu		prof. dr hab. Paweł Grata		
Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot		prof. dr hab. Paweł Grata		
Wymagania wstępne		Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne dotyczące metodyki prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie historia, osiągnięte na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji w dyscyplinie historia		
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU				
(syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
W ramach przedmiotu: „Metodyka badań naukowych” doktorant ugruntuje swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na temat zbioru zasad, procedur i technik stosowanych w procesie badań naukowych stosowanych w dyscyplinie naukowej historia. Obejmują one planowanie, realizację i analizę badań, mając na celu uzyskanie wiarygodnych i obiektywnych wyników. Kluczowym aspektem w osiągnięciu celu jest dobór odpowiednich metod badawczych, które pozwolą na adekwatne rozwiązanie problemu badawczego i odpowiedź na postawione pytania badawcze.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza: Lp.	zna i rozumie, posiada wiedzę			
P8S_WG3	Zna, rozumie i stosuje terminologię specjalistyczną używaną w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym i zawodowym, w dyscyplinie naukowej historia, ze szczególnym uwzględnieniem historii gospodarczej, historii społecznej i historii środowiskowej, w ramach której planowane jest prowadzenie badań naukowych.	P8S_WG	konwersatorium	dyskusja, raport
P8S_WG4	Posiada szeroką wiedzę z zakresu stosowanej metodologii badań naukowych w dyscyplinie historia, wykorzystując interdyscyplinarne narzędzia i techniki badawcze, pozwalające na uzyskanie najbardziej wiarygodnych i obiektywnych rezultatów pracy badawczej	P8S_WG	konwersatorium	dyskusja, opracowania pisemne

P8S_WK3	Posiada szeroką wiedzę dotyczącą możliwości transferu wyników swojej działalności naukowej do sfery gospodarczej i społecznej.	P8S_WK	konwersatorium	dyskusja, opracowania pisemne
Umiejętności: Lp.	Potrafi			
P8S_UW1	Potrafi wykorzystać interdyscyplinarną wiedzę do identyfikowania i praktycznego rozwiązywania napotykaných problemów badawczych poprzez: definiowanie celu, przedmiotu i hipotezy badawczej, tworzenia własnych metod i narzędzi badawczych oraz wyciąganie wniosków na podstawie uzyskanych wyników badań.	P8S_UW	konwersatorium	dyskusja, opracowania pisemne
P8S_UK1	Aktywnie konferować w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym i zawodowym, dzieląc się efektami swojej pracy badacza.	P8S_UK	konwersatorium	opracowania pisemne, projekt
P8S_UO1	Poprzez aktywne uczestnictwo w krajowym i międzynarodowym środowisku badaczy uczestniczy w indywidualnych i zespołowych przedsięwzięciach naukowych pełniąc w nich różne role.	P8S_UO	konwersatorium	opracowania pisemne, projekt
Kompetencje społeczne: Lp.	jest gotów do			
P8S_KR1	Wzmacniania i rozwoju etosu środowisk badawczych, w tym do prowadzenia działalności naukowej w sposób niezależny uwzględniając zasady ochrony własności intelektualnej i zasad własności publicznej wyników badań.	P8S_KR	konwersatorium	projekt, dyskusja

FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW₁

Semestr (nr)	Wykł.	Ćwiczenia	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I	-	-	-	-	30	3
II	-	-	-	-	30	3
razem:	-	-	-	-	60	6

METODY DYDAKTYCZNE

- konwersatorium w formie tradycyjnej;
- konwersatorium z prezentacją multimedialną;
- projekt;
- dyskusja.

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe przedmiotu

semestr I:

1. Dyskusja nad metodologią przygotowania rozprawy doktorskiej [6 godz.]
2. Dyskusja nad zasobem źródłowym do tematu rozprawy [4 godz.]
3. Przygotowanie i omawianie artykułu naukowego związanego z prowadzonymi badaniami [10 godz.]
4. Analiza zebranego materiału źródłowego [10 godz.]

semestr II:

1. Dyskusja dotycząca Indywidualnego Planu Badawczego [15 godz.]
2. Analiza zebranego materiału źródłowego [15 godz.]

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Przedmiot realizowany jest w semestrach od I do II, przedmiot po semestrze I kończy się zaliczeniem z oceną ZO1, po semestrze II realizacji zajęć kończy się egzaminem E2. Zajęcia z przedmiotu realizowane są w bezpośrednim kontakcie doktorantki/doktoranta z promotorem lub promotorem pomocniczym.

Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu po semestrze I, jest złożenie sprawozdania z realizacji zadania. Warunkiem pozytywnego zdania egzaminu z przedmiotu po semestrze II, jest zdobycie co najmniej 51% punktów z egzaminu ustnego powiązanego merytorycznie z problematyką prowadzonych w ramach przedmiotu zajęć.

Aby uzyskać ocenę pozytywną stosuje się przelicznik za odpowiedni procent uzyskanych punktów:

- do 50% - niedostateczny (doktorant nie robi postępów w badaniach naukowych, nie poszerza wiedzy, nie prowadzi kwerend, nie studiuje lektur, nie uczestniczy w merytorycznej dyskusji, nie wywiązuje się z obowiązków naukowych);
- 51% - 60% - dostateczny (doktorant robi znikome postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, prowadzona dyskusja ogranicza się do wąskiego zakresu wiedzy merytorycznej, wywiązuje się z podstawowych obowiązków naukowych);
- 61% - 70% - dostateczny plus (doktorant robi postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z obowiązków naukowych);
- 71% - 80% - dobry (doktorant robi znaczące postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, prowadzi kwerendy, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych);
- 81% - 90% - dobry plus (doktorant robi znaczące postępy w badaniach naukowych, systematycznie poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych);
- 91% - 100% - bardzo dobry (doktorant robi znaczące postępy w badaniach naukowych, systematycznie poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, uzupełniającą i wykraczającą poza obowiązującą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych).

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	2 x 30 godz. – 60 godz.
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	4
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	116 godz.
SUMA GODZIN	180
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS*	6

LITERATURA

Literatura podstawowa:	1. Kula W., <i>Problemy i metody historii gospodarczej</i>, Warszawa 1983. 2. <i>Historia gospodarcza. Problemy i metody. Studia w stulecie powstania poznańskiej szkoły historii gospodarczej</i>, red. T. Janicki, Poznań 2020. 3. Świeżawski A., <i>Warsztat naukowy historyka. Wstęp do badań historycznych</i>, Częstochowa 2001. 4. Topolski J., <i>Wprowadzenie do historii</i>, Poznań 2001.
Literatura uzupełniająca:	1. Domke R., <i>Ekologia i ochrona środowiska w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej</i>, „Humanities and Social Sciences”, 2018, t. 23, nr 3. 2. Dulewicz J., <i>Postawy i reakcje polskiego społeczeństwa wobec zanieczyszczenia środowiska</i>

	<i>naturalnego w kraju (1971–1989)</i>, „Polska 1944/45-1989. Studia i Materiały”, 2017, t. 15. 3. <i>Gospodarka i społeczeństwo w czasach PRL-u (1944-1989)</i>, red. E. Kościak, T. Głowiński, Wrocław 2007. 4. Grata P., <i>Przemiany gospodarcze w województwie rzeszowskim w latach 1975-1989</i>, Rzeszów 2025. 5. Ihnatowicz I., <i>Nauki pomocnicze historii XIX i XX wieku</i>, Warszawa 1990. 6. Jarosz D., <i>Modernisation through contamination: degradation of the natural environment in Poland (1945-70) as perceived by the authorities and the society</i>, „Acta Poloniae Historica”, 2017, nr 115. 7. Jarosz D., <i>Problem zanieczyszczeń wód w Polsce w latach 1945–1961. Wstęp do badań</i>, „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, 2016, t. 76.. 8. Jarosz D., <i>Zanieczyszczenie wód i powietrza w Polsce w latach 1945–1970 jako problem władzy i społeczeństwa</i>, „Polska 1944/45-1989. Studia i Materiały”, 2017, t. 15. 9. Jastrzębski L., <i>Ochrona środowiska w PRL. Zagadnienia administracyjne</i>, Warszawa 1983. 10. Kaliński J., <i>Gospodarka Polski w latach 1944–1989. Przemiany strukturalne</i>, Warszawa 1995 11. Kassenberg A., Rolewicz C., <i>Przestrzenna diagnoza ochrony środowiska w Polsce</i>, Warszawa 1985. 12. Łotysz S., Praczyk M., Szmytka R., Szpak E., <i>Historia środowiskowa polskich miast od nowożytności do końca XX w. – synteza problemów badawczych [w:] Człowiek twórcą historii. Tom I. Człowiek i praca w procesie modernizacji społecznej i gospodarczej</i>, red. C. Kukło, W. Walczak, Białystok 2024, s. 25-39. 13. Miśkiewicz B., <i>Wstęp do badań historycznych</i>, Warszawa 1985. 14. <i>Modernizacja bez suwerenności. Przemiany gospodarcze i społeczne w Polsce Ludowej</i>, red. P. Grata, Rzeszów 2021. 15. <i>Modernizacja czy pozorna modernizacja. Społeczno-ekonomiczny bilans PRL 1944-1989</i>, red. J. Chumiński, Wrocław 2010. 16. <i>Od systemu żarowego do ekorozwoju. Ochrona i wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego na ziemiach polskich. Aspekt historyczny</i>, red. T. Głowiński, M. Zawadka, Wrocław 2016 17. Topolski J., <i>Jak się pisze i rozumie historię</i>, Warszawa 1998. 18. <i>W drodze ku modernizacji. Synteza</i>, red. P. Grata, Rzeszów 2024.
--	--

* (1 PUNKT ECTS ODPOWIADA OD 25 – 30 GODZIN CAŁKOWITEGO NAKŁADU PRACY DOKTORANTA, POTRZEBNEGO DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW)

.....
Data i podpis prowadzącego przedmiotu

.....
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej